

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són
imprescriptibles. Legislatives
és INGAPANTIBLES. •
Legislar la Llibertat baix
pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. •
La llibertat propia acaba
allí hont comença la lliber-
tat ajena. És lícit, doncs,
al individu fer tot lo que
no perjudiqui a un altre. •
L'embritat milionari que
baix pretext de mentida
moralitat y à la sombra de
sas riqueses mal adquirides
perseguix à qui critica
sos vics y la societat qu'els
consent, és un dels sers més
envilits, degradats y despre-
ciables de la Naturaesa. •

La salut del poble
és la suprema llei.

PERIÓDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català
més avansat en idees polítiques, religiosas y d'economia social

LA TRAMONTANA
defensa els principis libe-
rals més avançats, mixtificacions ni atenuants
de cap mena, tant si es veu
peregrina per hipòcrites
farsants, com si sent l'aplauso
de la gent verdaderament
honrada y digna. •
La TRAMONTANA en política
defensa sempre al més
avansat contra el més reac-
cionari, y sosté la necessitat
d'una gran reforma social
que transformi el mode
de ser del productor, avuy
supeditat al capitalisme. •
La TRAMONTANA no està
afiliada a cap partit, servint
els interessos generals de la
llibertat sens compromisos
ni preocupacions de sectari.

El Treball és la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya. 1 pesseta trimestre. — Esterior.
Las suscripciones se pagan por anticipado

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.º, BARCELONA

Pels pagos s'admeten llibrancies del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobro
y sellos de 15 céntims. No s'admeten llibrancies especials de periódicos.

PREUS DE VENDA
Número sols, 5 céntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surt d'llum puntualment cada diumenge

CASSOS DE CÓLERA

República Argentina, castigada
per cólera de guerra malaurada.

Del cólera del rap tenint la fam
l'inglés y Fransa es menjan l'en-Siam.

Té Don Benito un cólera de cédulas
que del arrendatari en vol las mèdulas.

Tal cólera de por té à la conciencia,
que veu somiant la lluna de València.

L'ANAR À FORA

Tothom que pod una miqueta, ó que sense poguer té medi de fer veure que pod, s'escrassa, més qu'un camàlic treginact taulons al moll, per *anar à fora* tant bon punt arriban les calors forta, no tant per lo qu'allí puga disfrutar com per l'anell de fer veure al seu entorn qu'ell es d'aquells que *poden anar à forta*.

Tant és aixís, que tots aquells que *van à forta* procura sempre, en primer terme, donar-se *tò abans del part, en el part y després del part*, que diu la doctrina, contant a tot temps de l'any les excepcions de l'anar à *fora* per l'estiu; y allí sentireu com es parla de les delicias de San Sebastià, Biarritz, Cauterets, Panticosa, Puigcerdà, Sant Hilari, La Garriga, La Espluga, Torelló, Argentona, y fins Moncada, El Putxet, Clot y Valldaura.

Senyors, sentireu cap allà al mes d'Octubre que no han viatjat durant l'estiu més qu'am trania, y us parlan dels Pirineus, y si convé fins de l'Africa, dient que hi han anat a *pendre banys*, sent així qu'en materia d'aiguas no han pogut pas passar de pendre las de la Barceloneta. Veritat qu'aquestes són senyoras de *poc brill*, si aquest es te de mesurar per las monedes de cinc matxos ó pels bitllets de banc ó de *cadira* de que poden disposar; però tampoc és menys cert que de pretensions *senyorials* en tenen per donar y per vendre, y el senyoriu, si no és efectiu, es fiduciari, ni més ni menos que la moneda espanyola.

La gran qüestió és fer el grande.

No hi fa res qu'el sastre no pugui cobrar, qu'el sabater es desesperi y que la modista no s'hagi donat al dimoni... per la senzilla raó de que aquet senyor no vulgui ni à tirós pagar el compte de cap *estiuador*: el *quid* està en demostrar lo indemostrable, és a dir, en *provar* à treu de nas de la gent de *poc més ó menos*, que s'és un gran senyor, perquè avuy la grandesa és una condició tant material, que sois es proba fent veure qu'és té lo que no es té, si lo que no es té y es la veure són diners.

Y no es pensin els meus lectors qu'això siga detecte tant sols de las classes més ó menos privilegiadas. Res d'això. La mania de *anar à forta* ja s'ha apoderat del modo de tothom, que desde el que realment s'en va a Suissa à malgastar el fructe de la suor agena, fins al que à la festa à la tarda s'en va al *Añorá* à saborejar algun trago de suc de garrofes am pretensions de vi, tots tenim *anar à forta* com signe de grandesa y senyoria, ja que no molts vegades com necessitat higiènica, motiu d'alegría, o causa de benestar.

Bé es veritat qu'al qui està tota la setmana tancat en un taller ó fàbrica de condicions malsanes, li vindria més que fer l'anar à la festa, y millor passar una temporadeta, en punt abont respirés ayre pur y obtingués encare que no més fos momentània tranquilitat; mes ni els que van à *fora* són generalment dels que treballan y necessitan reparar forsas perdudas, ni l'*anar à forta* obreix estrictament à l'higiene ni à la comoditat, sinó que surt à estiujar sempre lo qui menos ho necessita y es va, per conseqüència, *fora* de las capitals mes à cap altre cosa.

Feu una visita, si no, à las *distingidíssimas* famílies que durant aquests temps trobeu als *balcònics* de Valldaura, Montserrat, Moncada, Torelló, etc., etc., etc. Senyora y senyoretas allí trobareu qu'us parlan à tota hora de l'aristocràtica ascendència de la seva família, y al cap-de-vall són bacallaneras de la Boqueria qu'han fet diners donant nou unsas per una lluira de bacallà y venent *mariquitas* per arenagues de la costa. Altres senyorassas veureu per allí quin marit no es treu el barret de copi ni per anar al llit y que porta guants fins per escriure y per tocar el piano, que conta que va fer de bo an en Sagasta am l'Alfons XII pera qu'aquest ses ministre à aquell, y tot just es tracta d'un investigador de contribucions, que, si à la carretera de las *irregularitats* hi

hagués Guardia civil, à lo menos tindria dictatament trentatres cadenes perpetuas demunt seu. Però, què hi farem? El món es aixís, y vulgar que no, no hi ha més que viure en ell tal com es, y prou fa qui sap coneixer y fugir de las seves preoccupacions y de las seves extravagancies, perquè no sempre el menor perill es el de fugir del foc per no cremarse y tirarse à l'ayga per allí morir ofegat.

HUELGA DE DIGNITAT

La setmana passada ens ocupavam de la *huelga* que sostenen els obrers de fàbrica de Caldas de Montbui, degut à qu'ils fabricants d'aquella vila, que, pobrets, apenas els quedan ganancies per menjar, beure y vestir com a senyors que són y ferse després unes quantas casas à l'ensanca per *anar tirant*, pretenden no treballar (els altres) am tant *malas* condicions (per ells), y à l'efecte projectan tirar la corda als seus obrers, que, guanyant jornals per puguer ben atiparise de pa y ceba y fins, si convé, alguna arengadeta, es resisteixen à veure mercat el seu *fabulós* jornal per aliviar la *trista* situació dels *pobrets* propietaris fabricants.

Pera què els nostros lectors es formin concepte de lo que passa a Caldas, copiem à continuació la carta que, explicant la situació d'aquella vila, ens ha remès la Comissió de *huelga* de la societat de Teixidors mecànics que la sosté, quina sencillesa y estil propi dels fills del treball garantix la veritat y autenticitat d'ella.

Diu aixís:

Compañero Director de La TRAMONTANA

Salud.

Hace ya unas catorce ó quince semanas que pasamos los obreros de las tres fábricas de Caldas por una huelga torosa que nadie comprende, por pretender dichos patronos una rebaja en la mano de obra y no atreverse à decir su valor total.

Empiezando uno por parar su fábrica quince días, al volverla à abrir solo hacia funcionar una cuarta parte de los instrumentos de trabajo, mientras otro para los otros quince días, hasta que al último lo hicieron los tres juntos, el uno con un patrón y otros con otro, creyendo que, una vez iniciados los obreros por la miseria, irían à rendirse y sus jarras destornillaran la gran unión que en esta villa tenemos, y, conseguido su objeto, podrían poner à sopas sus trabajadores, que, según pare, no es otra su intención.

Como podremos comprender, no han excedido las entrevistas, unas con el señor Alcalde, otras con comisiones de propietarios, creyéndoles todos que en una de ellas se apagaría,

o propietario que fuese à laqualidad y demás puntos que elaboran gérmenes de la misma clase de los de esta población à hacer una investigación de precios para tratar después de un arreglo.

Viendo los fabricantes que esta investigación de precios no había dado el resultado por ellos apetecido, manifestaron que nos deixásemos ya de si pagaban más ó menos, que ellos querian unas nuevas condiciones en el trabajo, y si no, que en su casa harían lo que tendrían por conveniente, tendiéndoles desde luego todos los lazos que han llegado à su alcance para hacer prender a algunos trabajadores y de este modo matar la actividad.

Gracias al buen tacto y serenidad de los obreros no han podido conseguir su objeto, y no dudamos darán los obreros una prueba más del espíritu de solidaridad para que los planes de estos señores feudales modernos no puedan llevarse à cabo y no tengamos que sumirr a sus pretensiones sitiados por la miseria.

Creyendo que à este fin abriríais una suscripción en las columnas de vuestro periódico, se despide de vosotros deseandoles salud y emancipación social, en nombre de la sociedad.

La Comisión

Caldas de Montbui 8 Agosto de 1893.

Nota: Las cantidades recaudadas podréis remitirlas a Juan Canellas, Carretera, 47, en Caldas de Montbui.

Hi ha un sello que diu: *Societat de Teixidors Mecànics de Caldas de Montbui*.

Després del transcript document poc ens resta que dir, limitantho tant sols à unir la nostra veu à las dels *huelquistas* de Caldas à fi de que la classe treballadora en general y las corporacions obreres en particular no deixin qu'aquells fabricants en surtint am la seva rendint per miseria als qu'estan en paro.

La pràctica de la solidaritat es en aquet cas indispensable, y ja envianhio directament als *huelquistas* ó obrers suscripcions en periódics obrers, precisa acudir materialment en auxili dels que à Caldas resisteixen las imposicions del capital.

Per la nostra part, si suficient número de companys ó algunes societats obreres ens ho demanen, am lo qual no resultés inútil el pas, no tenim inconvenient en obrir à tal objecte una suscripció en aquestas columnas.

Sallent 7 Agost 1893

Estimat company, salut y pocas injustícies. Tingue posarvos en coneixement que l'arcadi d'aquesta vila va cometre un abus d'autoritat contra la meva persona, y es qu'el dia 29 del passat mes va venir la companyia del Sr. Tutanà a posar en escena el drama *Un enigma del pueblo*. Un amig meu va donar-me una entrada i assistiu, y per casualitat va tornar-se acur al costat d'un senyor, d'un burgès mal educat, y sense entrañas. Aquell dia, en carnaval, però molt servials, qu'es diu Francisco Riera, de *Ubac*, per a fer-se passar perquè s'entreguen del teatre pel sol delictiu de ser al dia, y sense desospit que parla una enfermetat suspita, y sense que va com costa, s'en va anar à l'arcadi i li va dir que se m'havia de treure del teatre y l'arcadi llavors mateix à un agutissim, com a tal de bon pastor, que en tregues del local. Tingue d'altres que l'arcadi no té altra carrera que la de pastor, y el senyor *Trabal*, que va fer l'instància, no té altra carrera que la de burgès, que menys, iau y no la res. Jo, si, es veritat que pateixo una enfermetat, hastant de temps, ja fa 7 anys que la sufro, y moltes vegades hi anat al teatre, al càfe y altres reunions, y may se m'ha tret d'ell. Tampoc se m'haguera tret si hagués segut en un altre llog, ni si un altre hagués fet la oposició, però ho va dir un burgès, un que jo y molts d'altres podríem sospeitar que se ronya o està tisic, perquè la majoria d'aquests tipus, per las seves calaverades, no són tisics, no, sinó qu'estan podrits de cap a cap, resultant que dels pecats dels pares les filis en van heretar, ó, més ben dit, tisics. Aixís es que jo també faig oposició per què es tregui an el *Trabal*, no de Sallent, pero que no s'entengue més d'una agutissim, com a tal de bon pastor, que si s'entreguen del teatre, sense facultat, sols per dirlo un mal educat, un poca vergonya, donc també tingue el direx el tort de dir à l'arcadi de Sallent que tregui an el *Trabal* del món, que per mi, y molts d'altres es considera que es un malalt, sinó que s'ha encomenat el mal que jo pateixo, també haig de dir à l'arcadi qu'ha tragut molt de veure la meva enfermetat, perquè si es perillosa, com han fet veure, creg que ja tots els burgessos se l'haurien encomenat. Per lo tant, així que ja han fet el descobriment del microbi, s'entregue l'arcadi no la posarà guarda à casa ó no en tanca, jo sempre surtiré, y, passant pel carrer, hi haurà perill de que algun burgès ó el metges arcadi s'encomenat el mal. També haig de dirli que la mes d'un any, y mitj, que no m'ha visitat cap metge, y l'arcadi va dir à una comissió que va anar à trobarlo, qu'el facultatiu li faria un certificat de com jo pata una enfermetat infecciosa, si convenia. «Com li poden fer, sense visitarme?» Y també va dir que se n'ocuparien en la seva vinent de l'Assumpció, ó bé de l'arcaidat que va fer. No se n'entren destruiran ó em duran garrot, perquè sembla que l'estar malalt és criminal. Si al més en treguessis o descessessis el mal i em deixessis en pau, encara els hi diria gràcies. Prou per avuy, y salut y pocas injustícies.

A. PUIGSEGU

Tarrasa 7 Agost 1893

Endimonist Director: Altura vegada la burguesia d'aquesta ciutat ha fet una víctima am tal sanya que sembla mentida que hi hagin cors que fassin las barbiturats que fan y que per paperos à la vergonya pública no hi hauria prou en tot el períodic.

A la fàbrica dels senyors Escudé y Gibert, y à la secció de filats, que cuya un tal Ubac, tenian un home llorat y pare de família, qu'aquests tipus li donavan la fabulosa suma de 15 pessetes setmanals.

Veniren las eleccions de diputats a Corts, y aquells burgesses, valentes de totas las armas con tal de sortir am la seva, qu'era que sortis elegit el digníssim, libereíssim, riquieríssim, opulentíssim y consequent fabricantíssim en lliana D. A. Sala, prometeren al dit subjecte, pare de familia, que si anava à votar al cascicísim Sala li donarien 15 pessetes setmanals.

L'home, obligat per la necessitat, es va prestar (si us plau per forsa) à votar a l'esmentat candidatíssim; però varen passar dies y días, y setmanas y setmanes, y l'autumn no venia, y cada vegada que demandava lo promès, li contestava el senyoret Ubac que per ara no podia.

La setmana passada cosa malalt el treballador de las fàbriques *llegumíssimes* setmanals, y va ferlos portar el comissari recatado.

El senyor *Ubac*, home femter com pocs, va contestar à la recadera qu'el dissapte anés à cobrar y que no s'hi acosten més, perquè ja tenia un altre treballador en el seu puesto.

El fet, en si, no té gaire importància però en té molta perquè aquí a Tarrasa no havia passat mai.

Quan es despatxa à un home sempre se li donan vuit dies de temps, y no se sab que cap burgès hagi despatxat a un obrer estant al lit.

Són amig y servidor.

JOSÉ LLOVERAS JULIÀS

Viladert 7 Agost 1893

Amig Director: Es molt curiós lo que passa en el veïnat poble de Cabra à la fàbrica de teixits del Sr. Dasca, puis mentre el dueny paga un preu à las treballadores que fan el sarrell, la representanta de la casa pagà altre preu més baix, és a dir, que no basta am l'explotació que fa el dueny, sinó que tenen de sofrir las *infeccions* treballadores una altra explotació de la representanta, qu'es queda un tant per ella, y no es això lo pitjor, sinó que, després de lo poc que guanya, la representanta del sarrell paga a las treballadores am generos de la seva botiga, y la que no vol acceptar generos se la tira al carrer, de modo qu'aquella religiosa representanta, s'haura creuat que las seves

treballadores menjant gèneros de roba en llog de combustibles.

«Podria evitar el Sr. Busca semblants asquerosos abusos?»

Ex CORRESPONDENT.

JO

Jo sog un home
(si no sabíen)
dels mes pavanas
que *Diu ha fet*
y are noles cregan
que diui boia:
a mi m'agradà
sempre d'el qu'es.

Quant era neno
y jugava à balas,
sempre perdia
bo y guanyant!
Si em feyan grullo,
io prou plorava;
pro no em mosia
d'all plantat.

Quant nava à estudi,
se pod dir qu'era,
d'entre els mes ases,
l'ase mei gros;

yo em sempre
per las buenas
feyan passades,

donantme drop.

Vaig prendre ofici
que era un gomasa,
y all abont estava
[i vaig sufrir!]
Feyan freqüarme
la necessaria,
essent la riota
de grans y xics.

Vaig sortir sorge,
per ma desgracia,
y el que vaig rebre
no ho sab ningú.
Una vegada,
mentres dormia,
van embrutarne
tot de betum.

Quant del servici
vaig sortir lluire,
vareg casarme...
Otro que tal!
y al fer cinc mesos
la meva dona
va ferme pare...
d'un bordigues.

Ara faig versos
per mes desgracia.
Amb això, contin
qui pug ser jo.
Av! Prou em sembla
que temps a vindre
que tirs es faci...
un carretó.

DOMINGO BARTRENA

Els consells de Guerra contra paysans menujan de tal manera, que ja els estats de siti semblan permanents, puix no es passa dia, setmana o mes en que no dongui notícia la premsa diaria de la reunió de tal o qual tribunal militar per jutjar homes civils i donas no pocas vegades.

A la presó compleix condemna, com saben els nostros lectors, la propagandista Teresa Claramunt, condemnada per un consell de guerra. Doncs en el mateix departament en quí ella està hi ha també una altra dona, condemnada igualment pel tribunal militar a conseqüència d'una *huelga* de la Mambla d'Oris. Aquesta setmana s'ha celebrat també un altre consell de Guerra contra un païsà per suposats atacs à la força armada; y, per si tot això encara no fos prou, el periodista federal Julià Julià ha sigut condemnat pel procediment de Guerra a sis anys de presó per injurias à l'exèrcit.

Si això no es entronisar el militarisme fins al moll de l'ós del poble espanyol, que vinguem en Martínez Campos y ho digui.

La situació actual per tot arreu ens vol fer menjar espases...

Y molt serà que no mori d'un empaiç d'elles.

Don Benito s'ha sublevat per la qüestió de les cédulas.

No vagin are à creure que D. Benito és un senyor que tinguer de pendre cedula. Don Benito es una ciutat de 15.000 habitants de la província de Badajoz, abont per uns recàreguts de les cédulas van empaiçar an el cobrador donantli un susto que gracies que li hagi pu-

gut durar, saquejant després la casa dels arrendataris, calant fog à las existencies de gèneros y altres entreteniments per l'istil.

En no molt lluvia temps moriren molts arrendataris de consums arròssegats.

Are s'arrendan cedulas, tabaco, cerillas, consums, y fins las ganas de caminar dels contribuents si trobessin qui las arrendes s'arrendrian.

Am lo qual ja cal qu'els arrendataris s'encaminen al ministeri pera que las poblacions no imitin a temps no molt antig.

Com ha fet la familia d'aquest *Don Benet d'Extremadura*.

L'associació de periodistes de Barcelona sembla qu'està gestionant el rebais de pena a que ha sigut condemnat el periodista Juïa.

Està molt bé qu'alguna vegada els periodistes grossos es recordin del peix petit, qu'es sempre l'únic que paga en presons y presrirà el sentimient valeros de las seves idees. Però de donar algun pas, que no ho fassin amb el racisme d'un rebais de pena, perquè això és il·lusori tractantse d'un delict d'impremta condemnat a sis anys de presó.

En la nostra patria abont tant sovint es donan indults més o menys generals per delictes comuns, no s'ha perdut encare tant y tant el bon sentit qu'encaixa el sentit comú, pera que en cada un d'aquests indults no hi vagi al menos compres en totalitat tot aquell que compleix condemna per delict d'impremta.

Y d'aquí resultaria una burla gestionar el rebais de pena del periodista Juïa, perquè es segur de tota seguritat, que ni rebaixantli dues tercera parts d'ella, cosa qu'en rebais de pena difficultat es concediria, no se li faria cap favor, perquè à bon segur que molt abans de dos anys haurà sortit en llibertat per qual-sevila indult violent.

De modo, sevors periodistes peticioners, que aquí lo qu'es té d'interessar es l'indult particular de *tu el resto de la pena el dia en qu'es dongui*, o consti qu'el fer a obtenir altra cosa no seria res més que burlarse del desgraciat que per las seves idees compleix condemna, fent am tal enganyifa un repugnant escarni à la més petita ocasió de verdadera justicia.

Al democràtic ministre de la Guerra li han fet una ovació à Vitoria, rebentlo am crits subversius y otros excessos per mor de lo de la Capitanía General d'aquell districte militar.

Si el ministre m'hagués de creure a mi, suprimiria las Capitanías Generals de Barcelona, tant la terrestre com la marítima, y las posaria de més an els pobles que las vulguessin.

Y això ells quedarien contents.

Tres agents de policia han sigut condemnats a dos mesos de presó y multa, y un altre à 15 dies de presó, per haver els primers atropellat à un ciutadà al detindré y el segon haver deixat an alguna amenaça contra un altre detingut.

Però això ha passat a Bèlgica. Ja suposo qu'els meus lectors no creurán ni per equivocació qu'això hagi pugut succeir à Espanya.

Si aquí els tribunals es permetessin aquell luxo, prou estariam sempre sense agents de policia, y sobre tot sense secretaria.

Es a dir, sense, no.

La Gardunya sempre n'estaria plena.

Una delegació del partit socialista obrer espanyol, ha visitat al Sr. Sagasta interessantlo per a que es reformi el projecte de lley d'administració local, en el sentit de que tots els electors puguen ser elegibles igual en los pobles petits qu'en les grans capitals.

Tenint de fer política el partit obrer, no som pas nosaltres dels qu'els critican per anar à trobar las autoritats demanantlos tal o qual cosa.

Lo que si ens sembla una miqueta massa ignorant, és anar à demanar an els actuals governants res que puga o tinga de redundar en benefici del poble obrer, concedint de moment, y no es poc concedir, que puga resultarli profitós això de poguer ser elegibles en las grans capitals tots els electors pera formar els futurs Ajuntaments.

Lo qual vol dir que, o lo que demana el partit obrer no ha d'esser profitós al poble, o el govern li té de negar per necessitat.

Y posat en aquest dilema, creg que lo millor que podrían fer els prohoms del citat partit és no demanar res als qu'avui governan.

Perquè no es saber fer política deixar-se amagar l'ou pel gust d'exibirse donantli gust an en Sagasta, que diu qu'ha trobat molt gust en que a un partit obrer li donés lo gust y la gana d'anar a visitar pidolant trifulcas legals per veure si logravan treure anc que no fos més que mitja dotzena de regidors en tota Espanya.

Si nosaltros teniam d'aconsellar an aquet mal aconsellat partit, li diríam qu'abans de procurar tant pels elegibles, li seria molt més convenient tenir electors.

Que en treurán de poguer ser diputats ó regidors, si no tenen electors qu'els votin?

Y després dirán dels anarquistas que volen comensar la casa per la finestra!

Ella si que de primer volen edificar per la torrassa dels diputats a Corts ó per la galeria regidoril que posar els fonaments del proselitisme indispensables per enfilarse à qualsevol punt de las esteras de la vida pública.

Però no tingan por de qu'escarmintin am tantas il·lusions com tenen rebudas.

Ja veurán com continuarán imperturbables la seva eterna política de picar en ferro fret abominant de republicans y anarquistas y recreantse contant els milers de vots qu'obtinen las seves doctrinas... à Alemanya.

El nostre simplici ministre d'Hisenda s'ha proposat posar l'Espanya com una balanza.

Pera conseguir aquesta igualtat, pensa agavarho tot y que no s'escapi ni una rata de pagar els tributs. En canvi, lo Sr. Gamazo posseixi varis propietats de las que no en paga contribució, segons ens ha dit la premsa madrilenya y que per aquest motiu li va proporcionar un dignissim desempletat pel ministre y emplecat altra volta tant bon punt llegí la denuncia d'una de las seves fincas.

Els seus companys de ministeri sembla que no estan del tot conformes.

Y creiem que hi veuen més qu'el ministre d'Hisenda.

Per aquet camí la menjadora no s'ompliria com desitjarian, perquè falta lo principal.

Falta qu'el país se conformi am la carga.

Per més qu'és prou burro d'aguantarne tanta. Nos sembla que pera quedar l'Espanya com una balanza, es menester que desaparegin tots els polítics, inclus lo ministre d'Hisenda, que vol portarlos la felicitat.

En la ciutat italiana de Praga portaven un convoy d'un centenar de obrers devant el tribunal que tenia de jutjarlos, y al veure el poble semblant espectacle, va indignarse, van bullir les sang, y en menos que canta un gall van atacar als polissons qu'els portaven, van ferirre diversos, van fer fugir els demés, y van posar en llibertat als qu'anaven à esser jutjats per revolucionaris.

Això es consolador.

Encare no s'ha refredat del tot la sang del poble.

Falta sols l'aire pur de las ideas revolucionaries pera encendrelas.

Y qu'arribi el dia de la justicia al calor de la seva potentissima flamarada.

Els bonapartistes francesos s'han declarat republicans plebiscitaris.

La guineu, quan no las pod haver, diu que son verdes.

Y els reactionaris sempre es fan de l'olla per millor assassinat la llibertat.

El diumenge pròxim à las 9 del matí, es celebrarà un meeting de caràcter anarquista en el Circo Equestre d'aquesta ciutat, analisant y comentant l'acte del governador de l'estat de Illinois dels Estats Units d'Amèrica, manant posar en llibertat an els màrtirs de Chicago Fielden, Schwab y Neebe, no per indult ó perdó de la pena que sufriran, sinó per haver reconegut en document oficial que fou parcial, injusta y mal dictada la sentencia que portà à la forca a Spies, Parsons, Fischer y Engel, que feu suicidar à Ling per no donar feyna al buixi, y que va obrir las portes del presiri als qu'acabaren d'esser, no perdonats, perquè això implicaria reconeixement de culpa, sinó repos-

sats en la seva dignitat de ciutadans, en el seu estat d'ignorància del delicte pel qual foren condemnats.

Greyem que l'acte no podrà per menys de veures altament concorregut.

El dimecres de la setmana entrant, qu'en la vella vila de Gràcia celebren la festa major, el professor d'ensenyansa laica D. Joan Canyelles celebrarà uns exàmens dels alumnes de la seva escola en el teatre del Tívoli. Graciense, fentse a dos quarts de 9 del matí els exàmens, a dos quarts de quatre de la tarda el repartiment de premis, en quin acte pendrà part coneguts literats i homes de ciència que militen en partits polítics avançats com els senyors Salas Anton, Odón de Buen, Sanz Benito, etc., i diverses seixantaix meiteix avansades i lluirencs; y a dos quarts de 9 de la nit una funció dramàtica.

Que vagi bé tot y qu'es demostrà la profitosa ensenyansa dels alumnes es lo que desitjem a tots els concurrents a l'acte.

Demà dissapte, a les 9 de la nit, tindrà lloc una vetllada sociològica en el Centre d'Amics del carrer de Colom n.º 3, de la vella població de Sant Martí, prop de la plassa del Clot.

FET HISTÒRIC

Quan en Cristòfol Colom portat en alas del vent, va descobrir el continent que donà riquesa al món, diuen que Napoleó va dir: «En Carles Seté que, si degollava un bò, desenguixaria m'el faria inspector de policia del convent de la Mercè.»

Al saber aquesta treta el catòlic rei Fernando, va extreure una ordre de mando al Xic de la Barracuda mandant qu'à la bayoneta, amb els seus soldats valents, ataqués en pocs moments les muralles de Guissons, y agafés al Nov de Tona, privant's d'arrencar dents.

El general Espartero, cansat de tantas raons, tot fent carregà els canons, va tractar a l'ós d'embarcador. Després va llogar un torero que va ensenyàr-li el can-can, y vestint's d'elefant, ana a declarar la guerra als regidors d'Inglatera que venian a l'Encant.

El rey d'Itàlia s'entera, y, adiant un tres de mapa, a tirar-se el cap del Papa, fent fugir a la curia. D'això en Prim Ven desespera, mas després s'ho pren à brona y amb en Newton s'en va a Roma, ahont per fer un fet del seu, s'endrà el campanar de Reus carregat d'una ploma.

Am fets semblants, tot el món preveja ja una gran guerra, quan torna à la nostra terra am Mazzantini y Platon. En sent aquí, un polisson m'els demana el document, y allavors la seva gent, ignora d'indignació, tira el biste à la presó am tres gats y un aprentit.

Al saber tanta injustícia aquella naixent potència, proclama l'independència de la Illes de Galícia. Y la darrera notícia qu'ha vingut d'aquell país, diu qui ha hò tal compromís entre turcs y vigatans, que, si arriban a les mans, es farà el món fonedit.

F. TIANA

Tothom sab que l'hospital de Barcelona és sempre insuficient per cumplir les necessitats cada dia majors de la capital de Catalunya.

Doncs per aliviar aquest mal, que no deixa de ser sobradament sensible, la molt devota Junta del piadós establiment ha acordat... su-primir doscents llits dels quals actualment estan en us a aquell establiment.

No seria millor qu'intentessin suprimir les malalties dels pobres, y d'aquesta manera no tindria la piadosa Junta de trencar el cap amb hospitals que sols serveixen per fer de sala d'espera del cementiri?

La notícia qu'adelantavam en el nostre darrer número de que *La Bella Chiquita* no venia a Barcelona, ha resultat certa en un tot per are, puis ja l'empresa anuncia que per motius de salut quedan suspeses les representacions de l'original artista.

Aquesta salut sembla qu'es una indisposició de butsaca, puix la famosa ballarina, amb això de *La Fulla*, es creu que té d'agafar Barcelona am les dents y fermarla aquí els gossos am llançanissas, y l'empresa creu que no té casa per tanc moble.

Y quin disgust deuen estar passant els aficionats als espectacles am mostassa!

Un company que va treballar a Sallent de fundidor, em conta no sé què rediable de les relacions d'ell y la filla d'un subjecte conegut per el *sastre d'Olot*, relacionant aquest fet y ruptura de les seves relacions amoroses amb una pretinguda venjansa dels burgesos fundidors qu'el teren despidir per haverse distingit en una *huelga*, etc., etc.

Com en les qüestions particulars y de particulars no ens hi fiquem ni ganas, y menos en cassos de pantalons y faldaless, tenim que dir al company que se les arregli com pugui en aquesta qüestió, y que si la xicoteta se li casa amb un altre podser que li resulti com si tragués la rifa sens pendre bitlet.

La famosa ballarina Otero ha sigut expulsada de Sant Petersburg per ordre del governador, per haverse atrevit a presentarse amb el traç que usa sortint al teatre en un tiberi fet en el seu obsequi per diversos admiradors del talent posat à les camas.

Els veu que *La Fulla* traspassa les fronteres. Primer França, y avuy Russia segueixen les petjades dels *futuros* espanyols.

Si el procediment s'extén, demano qu'als espanyols s'ens concedeixi privilegi internacional d'invenció.

Es lo menos à qu'ens pod obligar el patriotsme.

Es tracta de confirmar al rey d'Espanya, y encara no se sab ahont es destinarià el fer aquesta solemnisima cerimònia, si à Covadonga o à Loyola.

Senyors governants, si no saben com resoldre el conflicte, jo els ofereoix la meva casa per la cerimònia.

Y fins, si no s'ho prengueixen à mal, m'oferia jo y tot per....

Vaja, ja em poden entendre.

A l'iglesia dels Àngels d'aquesta ciutat va fer cantar diumenge cert prebère unes tan divertides cansonetes mítiques per un cor de noyars am pretensions à mares de família, qu'es conta qu'els que s'hi trobaren van adelerats pera tornarhi.

Si tan variat fan l'espèctacle, no ho estranyo.

;FINS AL CEL...

Vida de la meva vida!
pensament del meu cervell!
llusió de ma existència!
Ale del meu pobre ale!

El dever lleny de tu em crida.
Jo no pug més vorà teu
aspirar de la boquetxa
dolsas paraules de mel.

De tu m'allunyo, m'aymia,
amb el cor à trobos fet.
No m'olvidis en ma ausència,
jo ja may t'olvidaré.

Pensa en mi com en tu penso,
estima sempre fidé:
si el meu cos de tu s'allunya,
no s'allunya el pensament.

No m'olvidis! No m'olvidis!
Adeu! Adeu! Fins al cel!

Sí: fins demà an aquesta hora,
qu'ens veurem pel ciel obert?

LLOUIS MILLÀ

NARADAS

Animal es, sens quimera,
primera;
negació veuràs que dina
segona;
objecte de cristall es
la tres.
Au, lector, rumia, qu'és
un tipo molt mal carat,
poeta, guenyo y... xiulat
la prima, segona y tres.

L. MARÍ

Negació es ma primera,
ma segona un animal,
nota musical tercera,
y un nom d'home es el total.

R. MILORD

CONVERSA

— Ahont va tant cremar, senyor Lluís?
— Calla, noy, calla, qu'estig més tip... La teva cosa
en té la culpa.

— Y ahont qué li ha fet?

— No res: al passar pel carrer qu'ella viu, hi mirat
al balcó per casuositat, y... ¡pa!

— Li ha tirat alguna pedra?

— Búscalo, que ja l'ho hi dit.

NOT DE SANS

LOGOGRIFO NUMÈRIC

1	2	3	4	5	6	7	8	Poble català
7	2	3	4	5	6	7	8	En totas las casas n'hi hâ
8	7	6	6	2	3	5	6	Poble català
9	5	6	6	7	8	5	6	Carrer de Barcelona
6	5	4	5	6	7	8	2	Poble català
8	2	8	7	6	5	4	3	Número
1	7	8	9	5	6	7	2	Nota musical
3								Consonant

C. BARBERA Y CARGOL

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Tres de silabas:

AM PA RO

PA NA RA

RO MA SA

Geronifíc: Per fustas un fuster.

Impremta de L'Arenç, Ronda Universitat, 4. Barcelona

Biblioteca de LA TRAMONTANA

Episodio dramático-social

JUSTO VIVES

por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista J. Llúria

La Ley y la Clase obrera

Guia-práctica para el ejercicio de los

DERECHOS INDIVIDUALES

consignados en las leyes de

Reunión, Asociación, Imprenta y Registro civil

Un tomo en 16º de 286 páginas, esmerada impresión y encuadrado con cubierta à varios colores

UNA PESETA

REGALO. — A los compradores de Barcelona se les regalará una lámina, mientras haya existencia de ellas, del célebre cuadro que representa a *Colón ante el Concilio de Salamanca*, publicado en las dos páginas centrales de nuestro número extraordinario en conmemoración del cuarto centenario del descubrimiento de América.

De venta en esta ciudad en el kiosco Tasso, Rambla de las Flores, frente à la calle del Hospital, en la librería de L'Arenç, Ronda de la Universidad, número 4, en la Sociedad La Luz, Ferlandina, 20, y en la Administración de este periódico.

ALMANACS DE «LA TRAMONTANA»

De l'any 1888 amb el CALENDARI LLIBERAL.
De l'any 1889 amb el CALENDARI REPUBLICÀ.
De l'any 1890 amb el CALENDARI POSITIVISTA.
De l'any 1891 amb el CALENDARI SOCIALISTA.
De l'any 1892 amb el CALENDARI CIVIL.
De l'any 1893 amb el CALENDARI LLIBREPENSADOR.

Preu de cada un: UN RAL.

De venda en l'Administració d'aquest periòdic y en el kiosco J. Tasso, Rambla de las Flores devant del carrer del Hospital.